

Den flygtende stjernes gave

Af Chr. Vibe

Fortalt af Nukagpianguaq til Chr. Vibe en vinternat ved Inglefield Fjord, Thule 1941

Et erindringsbillede fortalt af Nukagpianguaq, polareskimoen, der i 1921 rejste med Lauge Koch nord om Grønland. Ordene er gengivet efter notater i min lommebog, som altid havde plads i anoraklommen foran på brystet.

En vinteraften i mørketiden 1941 standsede vi slæderne et sted i Inglefield Fjord og lod hundene hvile, mens vi sad på et renskind og røg vore piber. I tavshed iagttog vi en klart lysende stjerne, der netop viste sig over fjeldtoppene i syd. Nukagpianguaq pegede i retning af stjernen med den stumpede ende af sin hundepisk; der var noget, han ville fortælle, nu vi var alene. Med polareskimoens selvudslættende beskedenhed begyndte han sin fortælling, først langsomt søgende efter ord, han vidste jeg ville forstå, senere rev stemningen ordene med sig, og hans øjne røbede bevæget alvor, som en polareskimo sjældent viser over for en fremmed.

»Da jeg var syv år gammel, fangede jeg min første sæl på nyisen – og fra da af blev jeg anerkendt som fanger. Den vinter gik jeg ofte ud på fjordisen, hvor sneen alene lyste i natten. I kolde timer ven-

Den store slædekører og bjørnejæger Nukagpianguaq fotograferet af Chr. Vibe i 1941.

tede jeg ved en sæls åndehul. På den tid af året, hvor kulden plejer at tiltage, kom en klart lysende stjerne til syne over fjeldtoppene i syd, hvor solen for kort tid

siden var forsvundet før det store vintermørke.

En aften, hvor ingen sæl hørtes ved nogen af åndehullerne omkring mig på nyisen, og jeg netop havde besluttet at gå hjem, fangede mine øjne det flimrende lys fra den samme klare stjerne, som du nu ser, over fjeldene der borte. Den stod dengang ganske lavt over den sneklædte fjeldkuppel nærmest næsset – og det faldt mig ind, at den ville være let at fange. Jeg behøvede blot at klatre op på fjeldkammen og række hånden ud – og den smukke stjerne ville være min fangst.

Den var så klar, at dens lys kastedes tilbage fra en glitrende stribe, der blev bredere og bredere ned over fjeldets sneklædte side og ud over isen frem til det sted, hvor jeg stod ved det tilfrosne åndehul. En dristig beslutning greb mig. Jeg fulgte stjernestien og nåede toppen af fjeldet.

Men nu var stjernen flygtet til næste fjeld længere borte. Da jeg også nåede der op, så jeg den langsomt forsvinde ude i horisonten i vinternattens dis, hvor kulden legede med tusmørkets grønne, gule og røde farver, der gemte stjernen imellem sig.

Længe stod jeg fortryllet af den store natur foran mig, som langt borte umærkeligt antog himlens farver.

Den nat opdagede jeg glæden ved skønhed!

De følgende nætter, hvor jeg igen ventede ved en sæls nydannede åndehul, og stjernen igen kom frem over bjergene i syd, vidste jeg, at man ikke kan fange en stjerne.

Men en nat, hvor jeg havde tilbragt lang tid på isen og begyndte at ryste af

kulde, forekom det mig, at stjernen talte til mig, brugende mærkelige ord, som jeg mange år senere lidt efter lidt lærte at forstå. De tog form i en sang, som fyldte mit sind med poesiens visdom.

Hvert efterår ved svindende sol og med begyndende nyisfangst glædede jeg mig til gensynet med »den flygtende stjerne«, som jeg kaldte den for mig selv. Jeg vidste den ville komme og tale til mig og give mig nye ord til min sang.

I mange år sang jeg sangen alene for mig selv, når jeg var ude på lange slæderejser. Lidt efter lidt voksede den sig stærk i mit sind, så stærk, at jeg engang for meget længe siden greb trommen og sang den, mens inuit besøgte mit hus, og jeg var den lykkelige vært for mange gæster.

Nu ved du, hvorledes glæden ved skønhed – og poesiens visdom kom til mig!

Sommetider har jeg tænkt, at dersom jeg hin efterårsnat, hvor jeg klatrede op på fjeldet, havde haft held til at fange den flygtende stjerne, ville jeg aldrig have lært at kende glæden ved skønhed eller lært at lytte til poesiens visdom.

Skønhed og visdom ejes og værdsættes af alle mennesker og folkeslag over hele jorden. Et venskab mellem to mennesker – eller to folk – kan opstå og bringe varme og glæde til begge parter under frihedens og uafhængighedens beskyttelse. I samme øjeblik, hvor den ene part kræver at besidde den anden, bliver alting anderledes: Du kan ikke fange en stjerne – og stadigt have den talende til dig fra sin evige frihed, givende dig glæden ved dens skønhed – og rigdommen i dens visdom!«.